

A BGF KVIK TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA
SCIENTIFIC JOURNAL OF THE BBS CCCT

AGORA

2012/08.

AGORA

Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Kar
tudományos folyóirata
Scientific Journal of the Budapest Business School College of Commerce, Catering
and Tourism

Főszerkesztő (Editorin chief):
Kovácsné Székely Ilona

Szerkesztőbizottság elnöke (President):
H. Farkas Julianna

Szerkesztőbizottság (Editorial board):
Gundel János,
Hamar Farkas,
Kovácsné Loch Ágnes,
Kozár László,
Somogyiné Förgeteg Katalin,
Szabóné Erdélyi Éva,
Szalók Csilla,
Tóth Zoltán

Szerkesztőség címe (Editorial office):
BGF KVIK, 1054 Budapest, Alkotmány u. 9-11.

E-mail: agora@kvifk.bgf.hu

Felelős kiadó (Publisher):
Zimányi Krisztina, BGF KVIK dékán

Borító és lapterv: Tóth Katalin
Tördelés: Tóth Katalin
Nyomda: BGF-KKK Házinyomdája
Felelős vezető: Tóth Imre
Példányszám: 300 pld

ISSN: 1789-2643

AGORA

A BGF KVIK kulturális – tudományos folyóirata
2012/8

Tartalom – Content

Rudolfné Katona Mária – Karakasné Morvay Klára – Fodor Mónika
Lojalitásvizsgálat a magyar éttermi vendéglátásban
Research into loyalty at Hungarian restaurants

7

Hámori Antal
Vendéglátás-etika
The ethics of hospitality

25

Juhász László
Európai csillagok – Nemzeti csillagok
Szabályozott – szabályozatlanság a hazai szállodaiparban
European stars – national stars
Regulated – deregulation in the Hungarian hotel industry

33

Bujáki Péter _ Baráth Kinga
G O L F - a kortalan olimpiai játék
G O L F - the timeless game

51

Lakner Zoltán - Lőrincz Sándor
Ágazati kapcsolatok mérlegének vizsgálata input-output elemzéssel
Examination of the intersectorial balance using the input-output model

69

Lányi Katalin
Értékvizsgálat a BGF KVIK nappali tagozatos alsóbb éves hallgatói között
A study of the value inventory of junior full-time students at BGF KVIK

80

Korándi József - Pluhár Gabriella
Matematikusok ábrázolása a Good Will Hunting című filmben
The image of mathematicians in the movie Good Will Hunting

89

IRODALOMJEGYZÉK

KSH 2010 jelentés 2010 december, ksz21012 kiadvány, Budapest
 KSH 2010 jelentése a népesség alakulásáról, 2011 kiadvány, Budapest
 2005. évi CLXIV. Törvény a kereskedelemről, 2.§, 22. pont.
 2005. évi CLXIV. Törvény a kereskedelemről, 2.§, 23. pont.
 45/1998. (VI.24.) IKIM rendelet, (54/2003 GKM rendelet végzései beleépítve) a kereskedelmi és a fizetővendéglátó szálláshelyek osztályba sorolásáról, valamint a falusi szálláshelyek minősítéséről
 133/2007. (VI. 13.) Kormányrendelet 133/2007. (VI. 13.) Korm. rendelet az üzletek működésének rendjéről, valamint az egyes üzlet nélkül folytatható kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről
 239/2009. (X. 20.) Kormányrendelet a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről
 253/1997 (XII. 20.) Kormányrendelet az országos településrendezési és építési követelményekről
 239/2009. (X. 20.) Kormányrendelet, a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről 19§.
 (2006/123/EC) Szolgáltatásokról szóló irányelv a belső piacon (2006/123/EK), Directive on Services in the Internal Market
 45/1998:2-3 A 2. számú melléklet a 45/1998. (VI. 24.) IKIM rendelethez. A szállodák osztályba sorolási feltételei. A 3. Számú melléklet a 45/1998. (VI. 24.) IKIM rendelethez, az idegenforgalmi célból hasznosított magánszálláshelyek osztályba sorolási, illetve minősítési követelményei.
 HOTREC a belga jog alapján alapított, non-profit szervezet.
<http://www.hotrec.org/pages/abouthotrec/objectives>
 Kormány 2011 - <http://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/belgazdasagert-felelos-allamtitkarsag/szervezet>

SZERZŐ (AUTHOR)

Dr. Juhász László, BGF KVIK, Turizmus Intézeti Tanszék
juhasz.laszlo@kvifk.bgf.hu

Bujáki Péter_ Baráth Kinga

GOLF - a kortalan olimpiai játék -

GOLF - the timeless game -

Összefoglalás

A golf olimpiai sportágként 1900-ban és 1904-ben szerepelt az olimpián, azóta azonban a golfozóknak nem volt lehetőségük olimpián is versenyezni. 2009 októberében a Nemzetközi Olimpiai Bizottság koppenhágai ülésén ismét felvette az olimpiai játékok közé, így a 2016-os olimpiától szerepelni fog a programban. A kutatás tárgyát képezi a hazai golf sportágfejlesztési stratégiájának vizsgálata, annak nemzetközi és hazai történeti háttere, turisztikai jelentősége és vonzereje, a játékosra, fiatalokra gyakorolt hatásának vizsgálata (kérdőíves kutatással). Eredményeink részletesen bemutatják a magyar golf jövőbeli fejlesztésének lépéseit és a kérdőívek kiértékelésének eredményeit, rávilágítanak az egyetemisták felé történő kommunikáció eddigi hiányosságaira.

Kulcsszavak: Golf történet, turizmus, sportágfejlesztés, fiatalok véleménye

Summary

Golf was included in the Olympic Games in 1900 and 1904 as an Olympic sport. In October 2009, the meeting of the International Olympic Committee held in Copenhagen decided to introduce it at the Olympic Games again, and thus it will be admitted from 2016.

The subject of the questionnaire survey is the research of the strategic development of golf in Hungary, its international and domestic historical background, its significance and attraction in tourism as well as the evaluation of its impact on players and the young.

Our findings provide a detailed description of the future potential of the development of golf in Hungary, while the results of the questionnaire reveal the shortcomings of communication directed at the student population so far.

Key words: History of golf, tourism, sports development, young people's opinion

Bevezetés

A golf kizárólag 1900-ban és 1904-ben szerepelt az olimpiai programban (Guttmann, 2002). Az 1904-ben St. Louisban (USA) megrendezett olimpia után azonban csak más nemzetközi versenyeken mérhették össze erejüket a golfozók. 2009. október 6-án a Nemzetközi Olimpiai Bizottság koppenhágai ülésén került sor a két pályázó sport – a golf és a rögbi – felvételére az olimpiai játékok közé. A Nemzetközi Golf Szövetség prezentációját, elnökét, Ty Votaw-ot és több, a sportág mellett felszólaló játékost (többek között Tiger Woods-ot vagy Suzan Pettersen-t) meghallgatva a Bizottság tagjai többségében igennel szavaztak a golfra. A sportág 112 év távollét után lesz újra ötkarikás sportág. A Rio de Janeiroi, 2016-ban megrendezésre

kerülő nyári olimpiától tehát a vizsgált játék is szerepelni fog a jelenleg huszonnyolc sportágat felsorakoztató olimpiai programban (Davis, 2008).

Nagy sikernek számít olimpiai sporttá válni, mind a nemzetközi, mind a magyar golf tekintetében. Feltételezzük, hogy egy ilyen esemény egyértelműen változásokat hoz az adott sport, vizsgálatunk esetében a golf életében. Más célok, más tervek, amikre újabb stratégiát kell kidolgozni a megvalósítás érdekében (Baráth et al., 2011).

A kutatás célja, hogy felsőoktatási intézményekben tanuló hallgatók kérdőíves felmérésével választ tudjon adni olyan kérdésekre, amelyek megválaszolásával továbbfejleszthető a magyar golf sport, továbbá rávilágítson arra, hogy milyen értékeket tud adni a golf a jelenlegi magyar gazdaság és turizmus szá-

mára. A magyarországi golf sport bemutatásával és célja a kutatásnak választ adni olyan kérdésekre, hogy melyekkel fejleszthető tovább a magyar golf sport. Továbbá célja a kutatásnak rávilágítani arra, hogy milyen értékeket tudna adni a golf a jelenlegi magyar gazdaság és turizmus számára.

Szakirodalmi áttekintés

A golf

„A golfot többnyire bíró vagy játékvezető felügyelete nélkül játsszák. A játék a résztvevők becsületességén alapul, azon, hogy a golfozó tekintettel van a többi játékosra, és tartja magát a szabályokhoz. Valamennyi játékos viselkedik fegyelmezetten, mindenkor udvariasságot és sportszerűséget tanúsítva, tekintet nélkül arra, hogy mennyire versenyképes. Ez a golfjáték szellemisége” (MGSZ, 2007). A golf, ütővel és labdával üzött sportjáték, amelynek célja, hogy a számos akadállyal nehezített területen, változatos terepviszonyok között, olykor a több száz méterre lévő lyukba a lehető legkevesebb ütéssel kell eljuttatni a golfabdát. Művelőjétől folyamatos odafigyelést és önmérsékletet követel, talán ezért is az egyik legnagyobb, ugyanakkor a nagy koncentrációs igénye és az ütés rendkívüli pontossága miatt egyike a legnehezebb sport tevékenységnek.

Néhány érdekes tény

Amíg az angolszász területekről elterjedt és a legtöbb országban már tömegsporttá fejlődött a golf, és sok verseny komoly médiaesemény is, addig nálunk még csak pár ezren hódolnak ennek a szenvedélynek. Ez egyrészt betudható annak, hogy bár 110 éve jelent meg hazánkban, az 1952-1974 közötti tiltás miatt csak az utóbbi 20 évben vált szervezett sportággá. Másrészt sok téveszme él a golfjátékról idehaza. Egye-

sek szerint nem is sport, csak öreguras játszadozás és sétálgatás egy gyönyörű parkban. Mások azt gondolják, kizárólag csak a jelentős anyagi háttérrel rendelkezők (elit) engedhetik meg maguknak. Pedig ha csak „öszülő milliomosok” ütnék a labdát, biztosan felkopna a pályatulajdonosok álla, s nem rendeznének többnapos versenyeket. Ugyanakkor a golf világszerte jelentős iparággá nőtte ki magát, nem csak közvetlenül, hanem közvetetten az ingatlanfejlesztéseken és a turizmuson keresztül is jelentős bevételi forrást jelent (MacPherson, 2005; Hudson and Hudson, 2010).

Egyetemes történet

A Magyar Golf Szövetség (későbbiekben MGSZ) adatai szerint (2011) az első írásos feljegyzést a golfról a XV. században rögzítették skót területeken, amikor II. Jakab király betiltotta, mert a hadra fogható ifjak a fegyverforgatás helyett inkább a golfütőt forgatták. A tiltás ellenére a század végére elterjedt Skóciában. A mai golf végleges alapjai, a 18 lyukas pálya, a játék hivatalos szaknyelve és a szabályok a 18. század közepére alakultak ki Skóciában és a St. Andrews-i Királyi és Ősi Golf Klubból származnak (1754). Ez a klub - amelyet a „golf őshazájaként” emlegetnek - jelenleg is a világ golfsportjának irányító testülete. A skót, angol és ír területeken rendkívül gyorsan elterjedt játék a XIX. század elején indult el világhódító útjára, először természetesen a gyarmatokon vált népszerűvé. A század végére viszont már mind az öt kontinensen játszották (MGSZ, 2010).

Magyarországi golftörténet

Magyarországon a golf ősbemutatója a Lóversenypályán volt 1902-ben, amit gróf Andrássy Géza, a Magyar Atlétikai Club (MAC) elnöke tartott. Az első 9 szakaszos pálya 1909-ben Tátralomnicon

(Tatranska Lomnica, jelenleg Szlovákia területén található), a második 1912-ben Budapesten, a Svábhegyen, a következő pedig 1914-ben Pöstyénben nyílt meg. A Svábhegyit 1929-ben 18 szakaszosra bővítették. Mindkettő tervezője és építője Lauber Dezső sportoló és építészmérnök, a Magyar Atlétikai Club és a Magyar Olimpiai Bizottság titkára, a magyar golf-sport megalapítója. Az első klub 1911-ben Budapesti Golf Club néven alakult és 1915-től Magyar Golf Club néven működött tovább 1951-ig. A klubot ekkor hivatalosan megszüntették, pályáját elvették, a golf több, mint két évtizeden keresztül diszkriminatív sportággá vált.

A 1920-as években a magyar golf óriási fejlődést mutatott, 1920 és 1936 között meghatározója volt Európa golféletének. Legsikeresebb golfozónk dr. Szilágyi Béláné Hevesi Erzsébet volt, aki 31 magyar, öt osztrák és négy csehszlovák bajnoki címet tudhatott magáénak. 1926-ban a német bajnokság megnyerése után Európa legjobb játékosává választották és a szaksajtó 1930-ban a világ 5. legeredményesebb játékosaként tartotta nyilván. Abban az időben rajta kívül több kiváló játékos volt még a

magyar golfsportnak, többek között meg kell említeni Lauber Dezsőt, Gyurkovics Bélát és Kovács Jenőt, akik Európa egyik legjobb férficsapatát alkották. (Szilágyi, 2011)

A magyar golf nemzetközi elismertségét jelentette, hogy Bobby Jones - minden idők leghíresebb amatőr játékosa - 1936-ban a Magyar Golf Club fennállásának 25. év fordulóján, a Széchenyi-hegyi pályán versenyzett.

Sajnos a politikai diszkrimináció a golfot sem kímélte hazánkban, 1952 és 1974 között nemkívánatos sport volt. Dr. Gáti Ferenc agrármérnök érdeme, hogy 1975-ben megkísérelve az akkor még szinte lehetetlent, külföldi küldetésből visszatérve elkezdte megszervezni a hazai golfélet beindítását. 1979-ben megalapította a Kék Duna Golf Klubot és megkezdte a Kisoroszi pálya építését. 1989-ben alakult meg a Magyar Golf Szövetség, amelynek első elnöke ő lett. A Szövetség azonnal tagja lett az Európai Golf Szövetségnek (EGA) és a Nemzetközi Golf Szövetségnek (IGF) (Szilágyi, 2011).

Magyarországon körülbelül 4-5 ezren golfoznak, a regisztrált golfozók száma kb. 1500 fő, a juniorok száma 210 fő.

1. ábra
Magyarországon regisztrált golfozók száma (MGSZ, 2011 alapján)

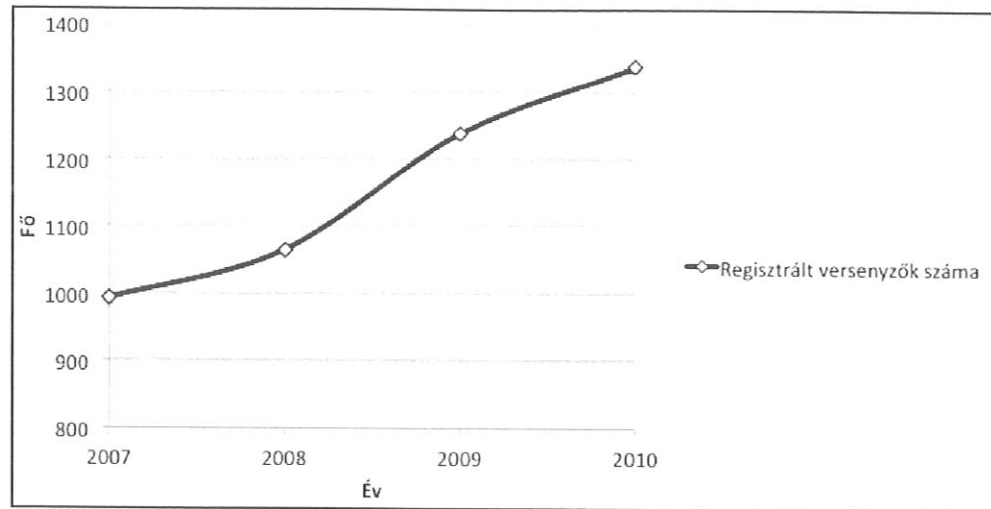

Figure 1.
Number of registered golf players in Hungary (based on MGSZ, 2011)

2. ábra
A golf versenyzők életkor és nem szerinti megoszlása 2010-ben (MGSZ, 2011 alapján)

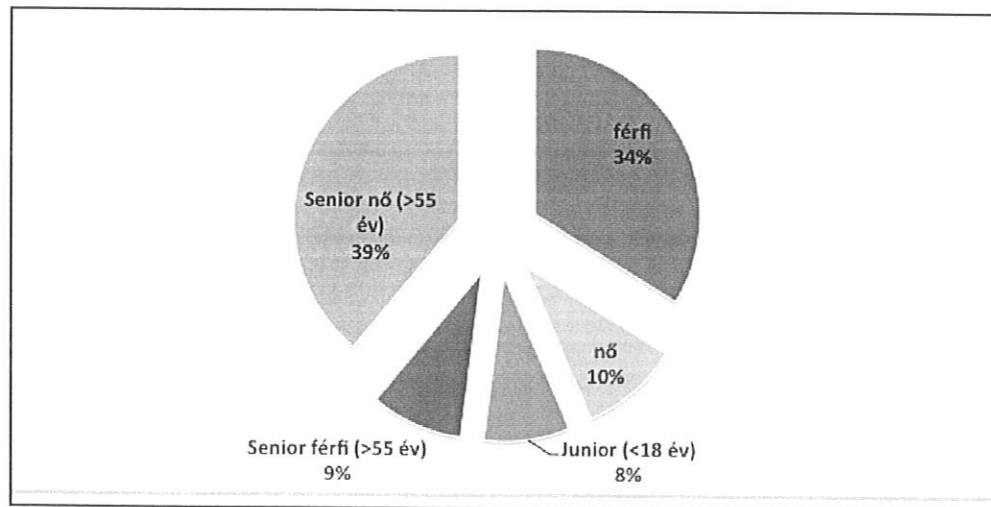

Figure 2.
Distribution of golf players according to their age and gender (based on MGSZ, 2011)

A golf pályarendszerek helyzete
Magyarországon

Az elmúlt húsz év fejlődése eredményeként Magyarországon jelenleg a

következő golf létesítmények találhatóak.
8 db 18 lyukú, 7 db 9 lyukú, 4 db 6 lyukú
pálya és 5 db driving range (gyakorló
terület). / * 2011-től a gödi Pólus Palace
Golf Club nem üzemel/

3. ábra
MGSZ tagszervezetek és létesítmények (MGSZ, 2011 alapján)

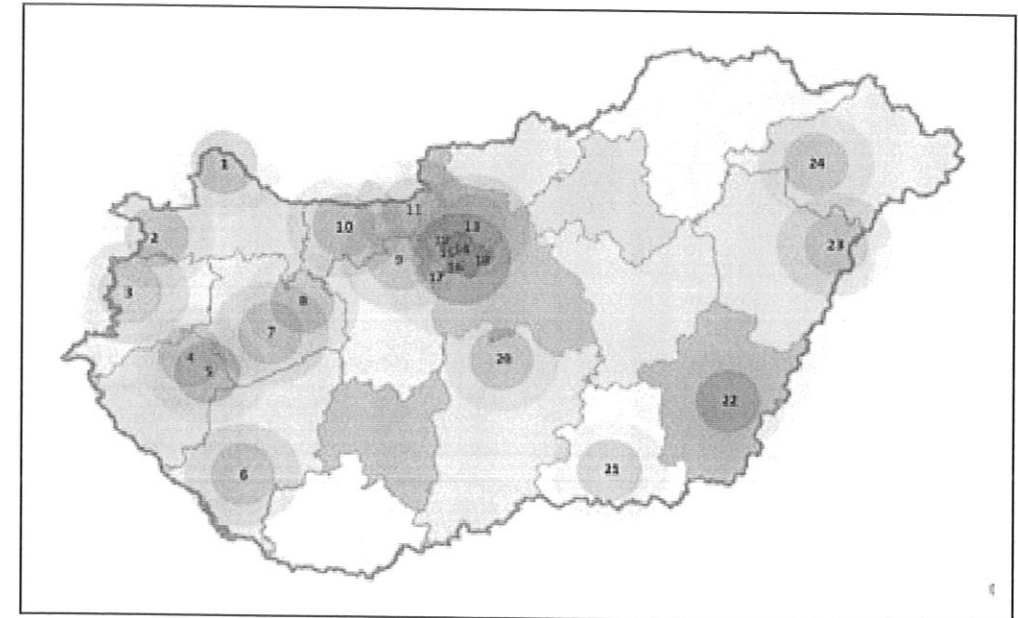

Figure 3.
Fellow organizations and facilities of the Hungarian Golf Association (based on MGSZ, 2011)

A meglévő pályák mellé pedig 2020-ig a
következő pályák, pályarendszerek kiala-
kítását tervezi a Magyar Golf Szövetség:

4. ábra
Nemzeti Golfpálya Fejlesztő Program (MGSZ, 2011 alapján)

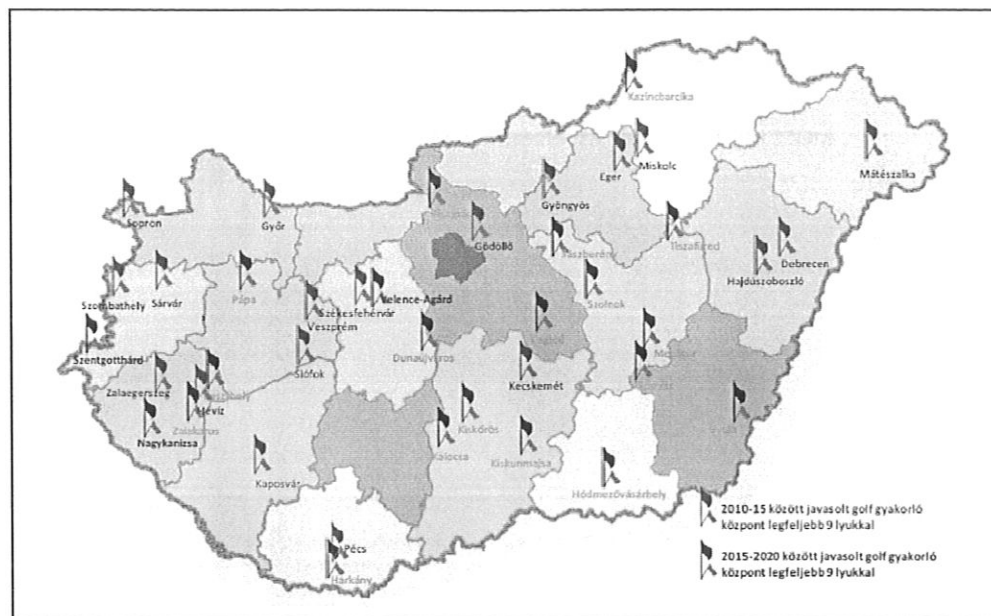

Figure 4
National Golfcourse Development Program (based on MGSZ, 2011)

Nemzeti Golfpálya Fejlesztő Program

- gyógy- és egyéb üdülőhelyeken, mint turisztikai attrakció fejlesztésként 9 lyukú par 3-as golfpályák és Golf Akadémiák építése (10-15 hektár szükséges)
- hazai nagyvárosokban és kiemelt településeken, mint pl. Debrecen, Győr, Kecskemét, Sárospatak 9+9 lyukú pályák fejlesztése (30-60 hektár szükséges)
- 25-30, 9+9 lyukú és golf akadémiai projekt megvalósítása 2020-ig.

Balatoni Golfpálya Fejlesztő Program

- a szezon meghosszabbításának (március-november) egyik legjobb alternatívája a golfturizmushoz való kapcsolódás, mivel a golfozók, akik 50-55 év feletiek, évszaktól függetlenül utaznak, jelentős költő készséggel rendelkeznek, (180 euró /fő /nap) a 4-8 napos utakat kedvelik és szeretnek újabb és újabb turisztikai célállomásokat felfedezni
- Európában az Egyesült Királyság, a német nyelvterület és a skandináv országok cca. 2 millió potenciális golfutazóval bírnak a közel 8 millió európai golfozó közül; (sikeres példák, Ausztriában, Portugáliában, Törökországban és Bulgáriában)
- 10-12, 18 lyukú golfprojekt megvalósítása 2020-ig a tó körül(MGSZ, 2011)

5. ábra
SWOT elemzés: Az erősségre és lehetőségre meghatározott fejlesztő programok (Baráth et al., 2011 alapján)

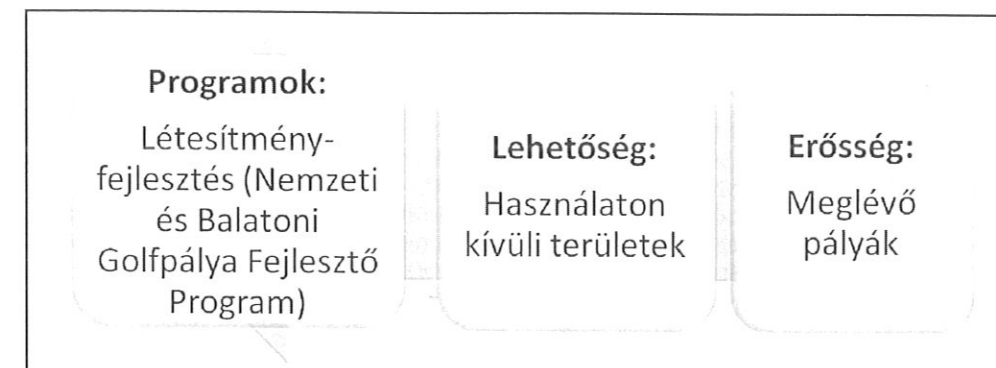

Figure 5.
SWOT analysis: Developed programs determined for strengths and opportunities (based on Baráth et al., 2011)

A pályák átlagos hossza az egész világon 6 km, és kb. 60 hektáron terülnek el. Ezen a füves és fákkal, patakokkal, tavakkal és mesterséges homokakadályokkal borított területen 18 különböző hosszúságú és vonalvezetésű pályaszakasz különböztetnek meg. A szakaszok szélessége 35-40 méter, hosszúságuk 100 és 600 méter között váltakozik. A pályák megjártásának átlagos ütésszáma kevés eltéréssel az egész világon 72. Ezt úgy kapják, hogy meghatározzák, egy jó játékosnak hány ütéssel kell teljesítenie az adott szakaszt. Van 4 – 4 db. 3 és 5 ütés és 10 db. 4 ütés. Minden szakasz elején van egy elütő hely (teeing ground), ahonnan a játékos az első ütést indítja a green felé, ahol a 108 mm (4 1/4 inch) átmérőjű lyuk található. A keménygumi illetve műanyag borítású és többrétegű labda súlya 45,93 gramm (1,62 angol uncia), átmérője 42,672 mm. (1,68 hüvelyk). Mivel a golfban a labda mindig álló helyzetben kerül ütésre, az ütőfej a nyél végén rögzített fejű. Ezért a különböző hosszúságú és típusú (emelés, nyelés) ütéshez különböző dőlésszögű ütőre van szükség. Szigorú szabály, hogy a játékos legfeljebb 14 ütőt vihet magával (típusa szerint vas, fa, gurító) a pályára, amelyek

közül tetszés szerint választhat a távolság és a labda elhelyezkedése szerint.

A golf a világ legnagyobb amatőr sportja, a golfozók csak mintegy 1 %-a hivatásos (profi). A kevés professzionális golfozónak is két típusa van: a játékos és az oktató.

A rendkívül magasan minősített profi játékosok pénzdíjas versenyeken vesznek részt. A golf ma már nem csak a játékról szól, mert jelentős marketingbevételek származnak a versenyeken feltüntetett reklámokból. A cégek fizetnek a reklámért, szponzorokká válnak. Igaz, ezzel viszont anyagi értelemben gazdagítják a játékosokat és a játékot. A hivatásos golfozók másik részét azok alkotják, akik oktatásból szeretnének megélni. Ők feladva az amatőr helyzetüket 3-5 éves képzési programban vesznek részt. A képzés során nemcsak magas szintű oktatói ismereteket sajátítanak el, hanem megtanulnak mindent, amit még a golfsportról tudni kell.

Mint minden sportban, az amatőr golfban is megvannak a korosztályos kategóriák és a versenyek hierarchiája. A klubok minősítő versenyeitől kezdve az országos bajnokságokig, az Európa Bajnokságtól a Világ bajnokságig. A hivatásos

versenyeket az országos és a kontinentális profi szövetségek szervezik, komoly pénzdíjakkal és rendkívül népszerű televíziós közvetítéseken láthatók. Természetesen - mint teniszben a GRAND SLAM versenyek - a golfban is vannak nagy nemzetközi tornák. Legnagyobb a négy nagy nemzetközi világvérseny, a Major. Ezek a US OPEN, BRITISH OPEN, MESTERÉK TORNÁJA, USPGA bajnokság. A legismertebb és legnagyobb népszerűségnek örvendő csapatverseny a RYDER-KUPA, amit két évente rendeznek az amerikai és európai profik között. Egyszer Európa, a következő alkalommal Amerika rendez a bajnokságot. A legtöbb major győzelem Jack Nicklaus nevéhez fűződik, aki 18 alkalommal nyert (Newell et al., 2000; Mallon and Jerris, 2011).

Anyag és módszer

A hazai golf sportágfejlesztési stratégiájának vizsgálata, annak nemzetközi és hazai történeti háttere, turisztikai jelentősége és vonzereje, a játékosra gyakorolt hatása, aminek vizsgálata dokumentumelemzéssel történt. A kérdőíves kutatási módszerrel történt vizsgálattal pedig próbálunk rávilágítani arra, hogy a fiataloknak, akik felsőoktatási intézményben tanulnak, milyen kapcsolatuk van a játékkal, s milyen hatást gyakorol rájuk a golf.

A játék hatása a golfozóra

A bevezetőben említettük, hogy közel 70 millióan golfoznak világszerte, ebből több mint 5 millióan Európában, ahol a golfpályák száma meghaladja a 6 ezret, a lejátszott körök száma pedig a 150 milliót. Európa kiemelkedő golf "nagyhatalmái" Nagy-Britannia, Svédország és Németország. A népesség 5,55%-a űzi ezt a sportágat Svédországban, ami közel 520 ezer golfozót jelent. Németországban körülbelül 600 ezer regisztrált játékost tartanak nyilván.

A világ 70 millió játékosának fele és a pályák fele az Amerikai kontinensen

található. Őket követi Japán, Ausztrália, Afrika, benne főleg Dél-Afrika. De már hallunk a kínai golfsport rohamos fejlődéséről is.

Amennyiben abból indulunk ki, hogy a golf jelentős fizikai állóképességet, mentális felkészültséget, rengeteg gyakorlást kíván és egy olyan társas játék, ahol a játékosok nem csak egymás ellen, hanem önmagukkal is versenyeznek, akkor felmerülhet a kérdés, hogy mégis miért nem olyan népszerű és miért kell keresni a további népszerűsítés feltételeit? Említettük, hogy a közel öt órás játék élvezete mellett folyamatosan együtt vagyunk a természettel, a magas koncentrációs igény miatt teljesen kikapcsolódunk, a közel 7-8 km-es séta fizikai hatása mind szervezetünk regenerálódását segíti elő, a pontosan végrehajtott ütések az összpontosító készséget javítják. A többi sporttal ellentétben nem igényel különleges fizikai rátermettséget, bárki űzheti tudásszinttől függetlenül. Mindemellett a test összes izmát átmozgatja. Ugyanakkor a játékos folyamatosan fejlődni szeretne és minél több pályán szeretné kipróbálni magát, hiszen minden pálya - a látszólagos szakmai egyezőség ellenére - más és más természeti környezetben épült. Itt kezdődik a golfturizmus.

A turizmus és a golf összefüggései, gazdaságra gyakorolt hatásuk

A golf a turizmus szabadidő turizmus alapfajtájába tartozik. A szabadidő turizmuson belül pedig a sportturizmus alfajba. A golfturizmusnak az alanyai főként a turisták, ami azt jelenti, hogy az emberek a környezetüket megismerve, beleépülve és azt megkímélve próbálnak kikapcsolódni.

Négy csoportba sorolhatjuk a golfturizmus résztvevőit:

- akik számára az utazás elsődleges célja a golf
- akik számára a golf egy másodlagos tevékenység utazásuk során (kon-

ferencia vagy üdülőturizmus része lehet)

- akik szurkolóként vesznek részt az egyes golfbajnokságokon (pl. European Tour, Ryder Cup)
- akik meghívást kapnak egy golftúrára egy üzleti tárgyalás során (a golf fairségének megjelenése az egyén viselkedésében, személyiségében)

Világszerte megfigyelhető a golf, mint turisztikai "termék" gazdasági jelentőségének növekedése. Ez nem csoda, hiszen egy ország turisztikai bevételei szempontjából jelentős forrás lehet a golf. Míg a 300 millió lakossal bíró USA-ban, ahol 28 millió golfozóval és 19 ezer golflétesítménnyel számolhatunk - 13 milliárd eurót meghaladó iparágról van szó, addig a hasonló méretű EMA térségben (Európa, Közel-Kelet és Dél-Afrika) 6, 5 milliárd euró származott 2008-ban a golfturizmusból. Beutazó golfturizmus előmozdítása ezzel a minőségi turizmus elősegítése; Egészségturizmus, és Golfturizmus szinergiájának kihasználása; Nemzeti és Balatoni Golfpálya Fejlesztési programok meghirdetése. (MGSZ.2010)

A golfturizmus pozitív hatásai

A golfturizmus pozitív hatásai a következők lehetnek:

- a minőségi desztinációs marketing
- a hosszabb tartózkodási idő (7-9 nap)
- a 30 %-kal magasabb költség (egy golf turista átlagos költsége 7-9 nap tartózkodás esetén 250 EUR/nap)
- a jelentős turisztika bevételi forrás, ezáltal jelentős a GDP-re gyakorolt hatása
- a munkahelyteremtés (közvetlen és közvetett módon a szolgáltató szektorban)
(SRI International és KPMG Golf Travel Insight in EMA, 2008)

A golf, mint turisztikai attrakció országunkban még kevésbé jelentős, éppen

ezért, nagy hangsúlyt kell fektetni, a lobby tevékenységen túlmenően a külföldi kiadványokban és kiállításokon történő megjelenésre, study tour-ok szervezésére, valamint az utazási irodák szerepe is nagyon fontos. Az utazási irodák összefogására jött létre 1997-ben az IGATO (International Association of Golf Tour Operators), a Golfturizmus Nemzetközi Szervezete. Alapelve az utazási irodák összefogása volt, mára ez kiterjedt a golf szállodákra, resortokra, transzfer cégekre, repülőgép társaságokra, szakmai lapokra, melyek egytől egyig igényes és színvonalas szolgáltatásokat nyújtanak a golfturizmus résztvevői számára. Már Magyarországon is van olyan iroda, ami tagja ennek a szervezetnek. Az IGATO által minden évben megrendezésre kerül a Nemzetközi Turisztikai Kiállítás, ahol évről évre több mint 1200 meghívott szerepel és képviseli a szakmát. Az IGATO 2000-ben megalapította az IAGTWA-t, amely olyan újságírókat fog össze, akik szívük ügyének érzik a golf sajtóban és médiában való megjelenését, reklámozását.

Ahhoz, hogy Magyarországon a tervek megvalósuljanak a golfturizmus területén, szükség van a Magyar Golf Szövetség és a kapcsolódó állami szervek közötti szoros együttműködésre. (Turizmus Zrt., Országgyűlés Turisztikai és Sport Bizottsága, Kamarák). E célból vezérelve a jövőben, a Turizmus Zrt.-vel közösen kellene kidolgozni egy, a golfkal kapcsolatos golfturizmus-fejlesztési koncepciót. Az elmúlt 20-25 évben világszerte óriási fejlődésen esett át a golf. Magyarországon a következő évtizedekben virágzó üzletág lehet. Ugyan a golfpályák építése - a magas fenntartási költségek miatt - általában alig jövedelmező üzlet, azonban egy pálya komoly vonzerőt jelenthet az adott környéken, ezáltal keresletet vonz a beruházás jövedelmezőbb fejlesztéseire, mint lakóingatlan, szálloda, wellness és konferencia központ.

Magyarországon az időjárást figyelembe véve március közepétől november közepéig lehet a játék szerelmesei-

nek ütni a labdát, a golfozásra alkalmas napok száma 220. Nyolc hónap elég hosszú idő, s ez mindenképpen előny, hiszen ezt mind a szabadban lehet tölteni, ebben az időszakban van tényleges bevétele a kluboknak, így "csak" 4 olyan üresjáratos hónap van, amikor napi bevételek nélkül kell fedezni a költségeket. Bár vannak beltéri, úgynevezett indoor létesítmények, azok mégsem nyújtják ugyanazt az élményt, mint egy szabadtéri pálya. A magyar pályák a változatos felszíni adottságaik és a

gyönyörű természeti környezetük révén is komoly vonzerőt jelentenek és jelenthetnek a külföldi turistáknak. Az ország számos pontján vannak kiváló minőségű szálláshelyek, termálvizek és wellness központok. Ezek figyelembevételével a golfkomplexumok fejlesztése óriási lehetőséget jelent. Ezeket az MGSZ figyelembe vette a sportágfejlesztési stratégia kidolgozásánál, elemzések szerint a lehetőségeik kihasználásával megfelelő programokkal fedik le az adott területeket (6. ábra)

6. ábra
SWOT elemzés: Az erősségekre és lehetőségekre meghatározott fejlesztő programok (Baráth et al., 2011 alapján)

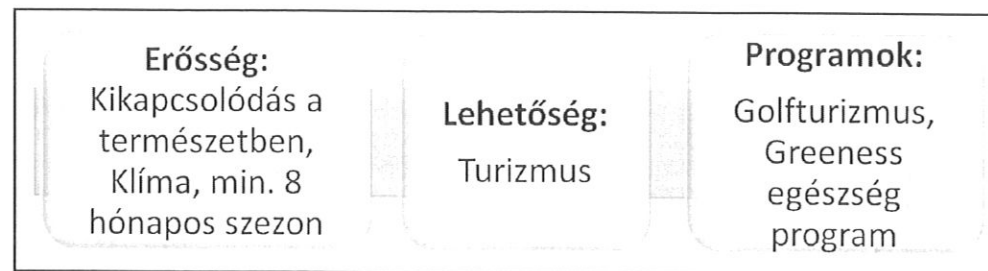

Figure 6.
SWOT analysis: Development programs determined for strengths and opportunities (based on Baráth et al., 2011)

A SWOT analízis egy vállalat, szervezet belső-külső feltételeinek, valamint stratégiai helyzetének pontos azonosítására szolgál (Marosán, 2006). A SWOT mozaikszó elemei az említett területeket fedik le (Strengths – Erősségek, Weaknesses – Gyengeségek, Opportunities – Lehetőségek, Threats – Veszélyek). Lényege az volt korábbi kutatásban, hogy az analízis egységeibe sorolták a szövetség tervezett programjait, így meghatározható, hogy a különböző programok lefedik-e

a szervezet erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit (Baráth et al., 2011). Ezen elemzést szívesen alkalmazzák a golf sport területén is (Bernard et al., 2007). A turista elsődleges szempontjai között szerepel, hogy milyen az adott ország klímája, a golfpályák minősége és mennyi a pálya használati díja. Fontosnak tartják a golfozók, hogy mennyi idő alatt jutnak el a kiszemelt golfpályára, milyen azok megközelíthetősége (repülőterek, autópálya). (7. ábra)

7. ábra
A golfturista döntéseit befolyásoló tényezők (A) és a golfturista átlagos költségeinek megoszlása (B) (MGSZ, 2011 alapján)

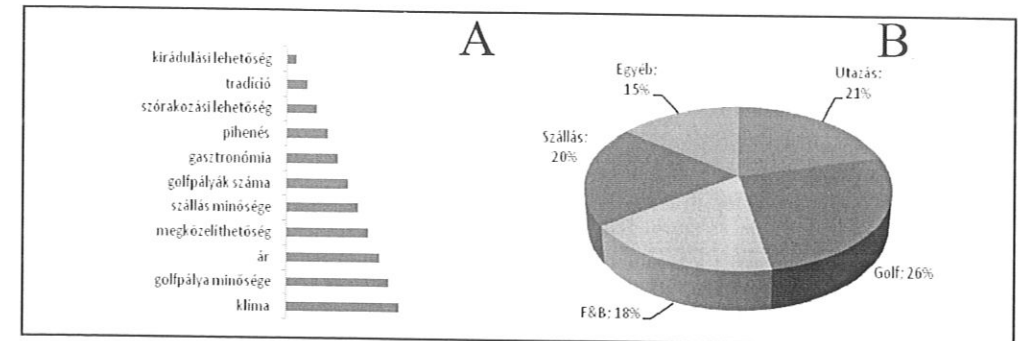

Figure 7.
Factor influencing the decisions of a golf tourist (A) and his average spendings (B) (based on MGSZ, 2011)

A golfturizmust, a golfozó idegen országban és idegen pályán való mozgását, játékát megkönnyíti, hogy a golf szaknyelve az egész világon az angol. Tehát az együtt játszás egy külföldi játékosal nem okoz nyelvi nehézséget.

A Magyar Golf Szövetség stratégiai tervében bizonyos programokat határozott meg a sportág népszerűsítése, illetve a minél több ember bevonása érdekében. A programokból csak néhány, a teljesség igénye nélkül:

- Népszerűsítő események (A golf mindenkié - Országos Nyílt Hétvége, Golf Expo, Újságíró oktatás, Golf a' la carte - Golf fórum életre hívása, "Golfozzunk együtt" program, Sport példaképek és ismert személyek bevonása, Greeness egészség program, Marketingkutatás)
- Utánpótlás nevelés területén (Tervezett új utánpótlás nevelési struktúra - Iskolai program - testnevelő tanárok bevonása)
- Versenysport területén (Válogatott és olimpiai keret felkészítése, Hazai versenyek)
- Golfturizmus
- Létesítmény-fejlesztés
- Hazai összefogás

Mint láthatjuk, külön meghatározott elemként szerepel a golfturizmus, amire külön hangsúlyt fektetnének.

Iskolai utánpótlás és népszerűsítés

Nagyon fontos eleme a golfturizmus fejlődésének a játék népszerűsítése, minél szélesebb körben történő elterjesztése, iskolai testnevelésbe történő integrálása és gyakorlólétesítmények építése a megyeszékhelyeken.

A Magyar Golf Szövetség folyamatosan dolgozik a részletes program kimunkálásán, így remélhetőleg 2012-től a golfpályák környékén lévő általános iskolákban elindulhat a népszerűsítés, testnevelés órai oktatás. Minden évben, minden golf klubban pedig lehetőség van ingyenesen kipróbálni a játékot a nyílt nap (Országos Nyílt Hétvége) alkalmával. A Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Karának hallgatói azon szerencsés és kivételes helyzetben vannak, hogy lehetőségük van testnevelés kurzus keretén belül a golfal ismerkedni. 2010 szeptemberétől ugyanis elindult az első 25 fős csoport, ahol a játék igen népszerűnek bizonyult a hallgatók köré-

ben. A kurzus célja a hallgatók megismertetése a golfozás gyakorlati és elméleti alapjaival, etikett- és szabályismertével, fiziológiai, koordinációs és közösségformáló hatásaival. Ezáltal betekintést nyerhetnek ebbe a különös játékba, közelebb kerülhetnek a sportághoz.

Az oktatás gyakorlati és elméleti (etikett- és szabályismeret, történet) feladatokra épül. A végzős hallgatók többsége elsősorban a turizmus, vendéglátás területén fog elhelyezkedni. Fontos, hogy a hallgatók tisztában legyenek a sportág alapjaival, hiszen a játékkal kapcsolatos tájékozottságuk szakmai munkájuk eredményességét is növelheti majd. Olyan ismeret és tudás birtokába kerülnek a kurzust elvégző hallgatók, amely komoly előnyt jelenthet számukra, ha egy belöldi vagy külföldi szállodában, wellness központban illetve esetleg az ehhez tartozó golflevesítményben helyezkednek el.

Fiatalok körében végzett, golfkal kapcsolatos kutatás

Önkitaltő, elektronikus megkérdezés, előzetes, utólagos kapcsolatfelvétellel, emlékeztetővel történt.

A következő szempontok miatt alkalmaztunk internetes megkérdezést: ellenőrizhető válaszok; feltételes kérdések; gyors; könnyen, sok ember elérhető. Főleg zárt kérdésekkel dolgoztunk, ahol előre megadott válaszlehetőségeket ajánlottunk fel, s igyekeztünk az összes lehetséges alternatívát lefedni. Ez valamennyire megkönnyítette a számítógépes adatbevitelt és elemzést, s magát a válaszadást is gyorsította.

Nominális mérési szinttel, és nem összehasonlító, szemantikus differenciálskáival dolgoztunk.

A készített kérdőívet 237 hallgató töltötte ki. A vizsgált minta tagjai felsőoktatásban részt vevő hallgatók, akik 93%-a sportol valamilyen rendszerességgel.

A kérdőív 26 kérdésből állt és a sportról,

azon belül a golfról kérdezte a kitöltőket (mely sportokat és milyen szinten űznek, van-e kapcsolatuk a golfkal, milyen véleményen vannak erről a sportról, illetve az MGSZ tervezett programjairól). A válaszadók csaknem 70%-a 21-25 év közötti tanuló volt. A fiatalabb korosztály 25 %-kal képviseltette magát a hallgatók között.

Eredmények

A magyar golf főként fejlesztési programjai révén, ki szeretne torni a "csak elit sport" kategóriából. Az MGSZ által 2011-ben kiadott sportágfejlesztési stratégia elsődleges célja a Heraklesz és Sport XXI¹ utánpótlás-nevelési programokhoz való csatlakozás, valamint az olimpiai felkészülés elősegítése volt (MGSZ, 2011), (nagyobb bázisból könnyebb megfelelő játékost találni, így tudnak olimpiai kvalifikáció felé mozogni), illetve sportágfejlesztés a magyarországi pályarendszer bővítésével, különböző népszerűsítő programok meghirdetésével, turizmuson belüli ágazat – golfurizmus – továbbfejlesztésével.

A golf történeti, szakmai áttekintése, elemzése

A magyar golf története, több mint 100 éves múltat tekint vissza, nagy tradícióval rendelkezik, viszont a golfozók száma sajnos a mai napig alacsony szinten mozog.

Azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a golf hazánkban lassabban fejlődik, mint más hasonló adottságokkal rendelkező országokban. Ennek történelmi, gazdasági és társadalmi okai vannak.

Olimpiai sport lévén a Magyar Golf Szövetség meghatározott Sportágfejlesztési Stratégiája alapján várja is a játékos állomány-növekedést. A magyarországi játékosok növekvő száma jó alapot biztosít a golfurisztikai piac terjeszkedéséhez.

¹ A Nemzeti Sport Intézet (NSI) utánpótlás-nevelési rendszerei, tehetséggondozó programjai

séhez. A piac értelemszerűen hasonló ütemben növekedhet a szolgáltatást igénybe vevők számának növekedésével. Célirányos promócióval és a turisztikai szakmával összefogva, rövidtávon többszörösére lehetne növelni a hazai golfurizmus forgalmát, hosszútávon pedig a hazai turizmus egyik sikerágazatává fejlődhet. Sajnos a hazai golfpályák kihasználtsága összességében alacsony, de ezt a mérőszámot emelni lehetne a golf klubok, a Magyar Turizmus Zrt. és az utazási irodák összefogásával. A turizmusra gyakorolt hatását és a gazdasági tényezőket tekintve pozitívum, hogy a golfurista hosszabb időt tartózkodik az adott országban és 30%-kal többet költ, mint egy átlagos turista, ezáltal jelentős bevételi forrást jelent a gazdaság számára.

mára. Továbbá ne hagyjuk figyelmen kívül az egészségre gyakorolt hatását, ami kiemelkedően pozitív.

Kérdőív kiértékelésének eredményei

A kitöltők majdnem 60%-a hetente többször, 20%-uk hetente vesz részt valamilyen sporttevékenységen, 13 százalékuk pedig havonta vagy csak ritkán jár el mozogni. 7 százalékuk továbbra sem sportol.

A válaszadók mindössze 4%-a (9 fő) volt profi² sportoló. A legtöbb kitöltő (59%) hobbi sportolónak vallotta magát, azaz nincs leigazolva, saját szórakozására, kikapcsolódásként sportol. 37% pedig amatőr³ sportolói kategóriába tartozik. (8. ábra)

8. ábra
Válaszadók sportolási szint szerinti eloszlása

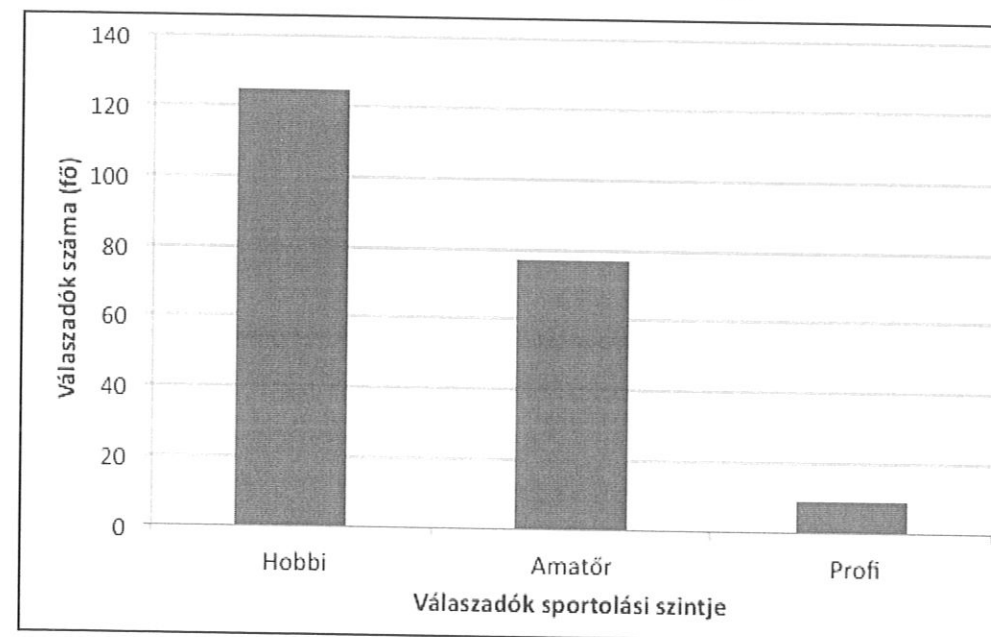

Figure 8.
Distribution of questionnaire participants based on their experience in sports

² A sportoló sporttevékenységért fizetést kap, ez a hivatása

³ Leigazolt játékos, de tevékenységért fizetést nem kap

Fogyasztói csoportok szerint eltérések mutatkoznak a hallgatók között. A válaszadók fele gyenge- vagy médiafogyasztó. Gyenge fogyasztó: ritkán, egy eseményre vagy egyetlen játékra vásárol jegyet. Médiafogyasztó: nem látogatja a sporteseményeket, hanem a média segítségével követi a versenyeket (Berkes, 2007). 15 százalékuk érdektelen fogyasztó (tud az egyes sporteseményről, de nem látogatja azokat, nem fogyaszt), 12 százalékuk azonban nagyfogyasztó (szezonzeg- vagy bérlettulajdonos, klubtag). A válaszadókat csoportosíthatjuk aszerint, hogy tudták-e a golf sport olimpiai mivoltát, különbségeket találtunk

a fogyasztói összetételben. A helyesen válaszolók nagy része gyenge és médiafogyasztó, kis százaléka nagyfogyasztó és csupán 7% az érdektelen fogyasztó. Gyenge és médiafogyasztó a többség azok körében is, akik nem tudták, hogy a golf olimpiai sport. Itt azonban 17%-a érdektelen fogyasztó. (9. ábra) Ezzel is kimutatható a tájékozatlanság az egyes sportok esetében. Nem kizárólag azért nem ismerik a sportéletben bekövetkező változásokat, eseményeket, mert nem informálódnak a média és személyes látogatásuk révén, hanem azért is, mert nem szeretnék ezekről informálódni, egész egyszerűen nem tartják fontosnak a sportot.

9. ábra

Válaszadók fogyasztói csoport szerinti beazonosítása golfra vonatkozó előismereteik alapján

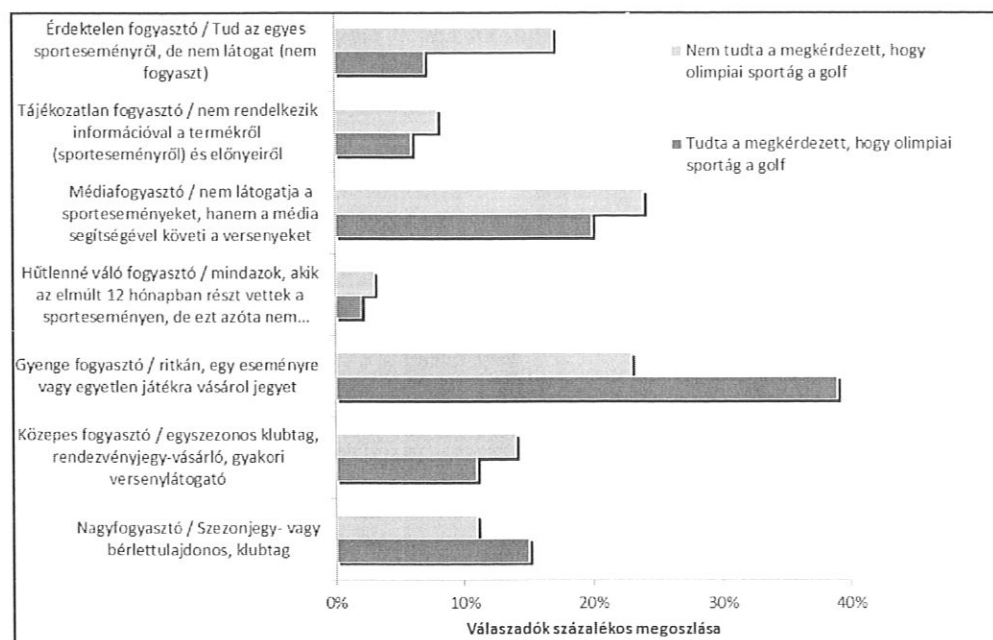

Figure 9.

Determining in which consumer group do the questionnaire participants belong to based on their pre-knowledge about golf

Össességében a fiatalok 77%-a nem hallott még arról, hogy a golfsport olimpiai szám is egyben.

Átlagban 23 pályát jelöltek meg golf létesítménycímen, így majdnem annyit, ahány pálya eredetileg is létezik Magyarországon (26 db.). Azonban az eloszlás megmutatja, hogy inkább találomra történt a válaszadás, mintsem pontosan tudták volna. A válaszok mediánja és a módusz 10, tehát legtöbbször ezt adták meg létesítményszámként. A válaszadás elég nagy intervallumban mozog, a minimum 0, míg a maximum 500 volt. Ez utóbbi eredmény megerősíti azt a tapasztalatunkat, hogy a fiatalok jelentős része nincs tisztában azzal, hány golf létesítmény van

ma Magyarországon, hány helyen lenne elérhető számukra ez a sport.

Golfkal kapcsolatos kérdések

A válaszadások szerint a megkérdezettek 1 százaléka amatőr golfozó, 10 százalékuk hobbi szintű játékos, míg 89%-uk nem golfozik. (Sajnos profi játékos, aki hallgató is lenne egyben, nem töltötte ki a kérdőívet.)

A legtöbb tanuló anyagi korlátok és időhiány miatt nem tud járni golfozni. További jelentős tényező a távolság is, illetve a válaszadók majdnem ötödénél a más sport versenyszerű üzése (10. ábra).

10. ábra

"Gátolja valami abban, hogy golfozni járjon?" kérdésre adott válaszok eloszlása

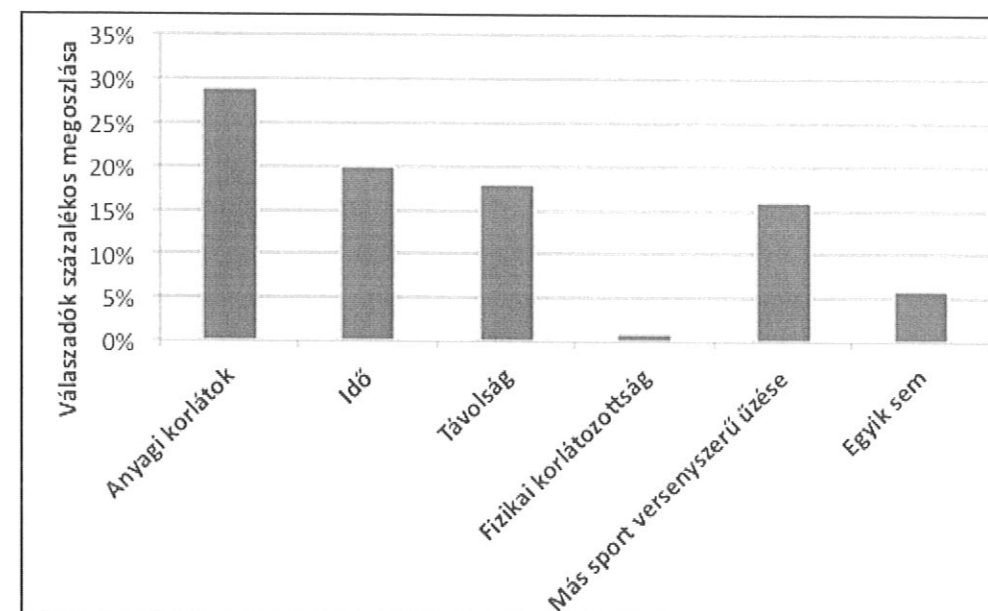

Figure 10.

Distribution of answers give to the question: Are you inhibited to play golf?

Különbség figyelhető meg a golfról alkotott véleményben is. Azok, akik "fogtak már golfütőt kezükben" egyértelműen pozitívabb véleményen vannak a golfról. Többen gondolják úgy, a golf drága-elit sport, viszont emellett rendkívül élvezhetőnek is vélik.

Ahol az "Ön golfozott-e már" kérdésre nem válasz érkezett ugyanezekben a választási lehetőségekben kisebb-nagyobb eltérés mutatkozik. Azok, akik még sohasem golfoztak, többségben nem értékelik a golfot rendkívül élvezhető sportágnak, s úgy annál többen drága-elit sportnak. E két csoport véleményét a 11. ábra szemlélteti.

11. ábra
Golfot már kipróbáltak és még nem próbáltak válaszainak százalékos eloszlása
a golf megítélésére vonatkozó kérdésekről

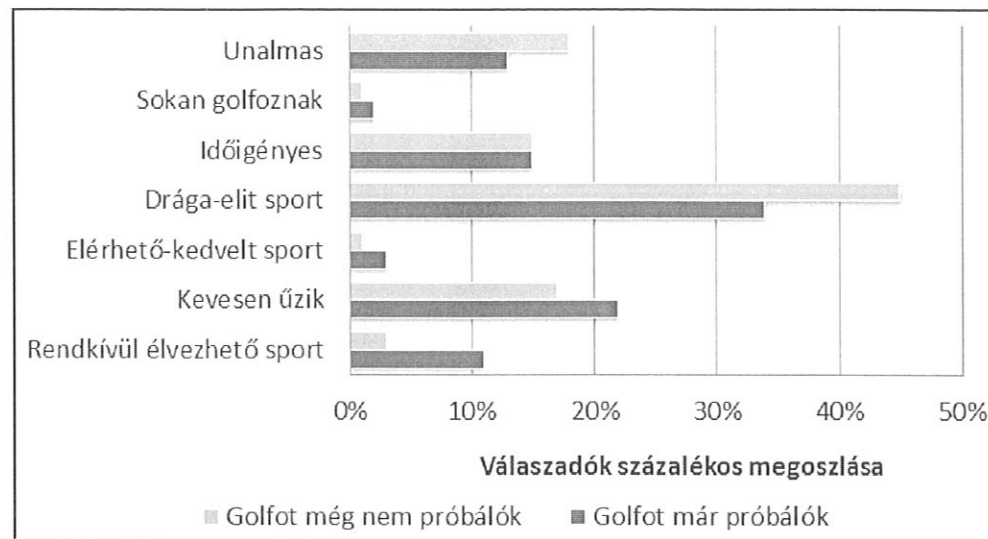

Figure 11.

Distribution of participants' answers to the question concerning the judgement of golf based on whether they have already played or not played golf before

A hallgatók 57%-a szerint hajlandók lennének a testnevelő tanárok/edzők golfot tanulni, s azt majd az iskolában oktatni. Reméljük ez az arány igaz lesz a jövőben is, erre illeszkedő program megvalósítása közben (MGSZ, 2011).

KÖVETKEZTETÉSEK

A golfjátékot kisiskolás kortól egészen időskorig lehet űzni, így gyakorlatilag mindenki számára ajánlott. Az egyik legnagyobb rekreációs szabadidős tevékenység, ami szabadban, friss

levegőn folytatható. Társasági életet formáló és a társas kapcsolatok alakulásában fontos szerepe van, illetve az üzleti kapcsolatok építésében is kiemelkedően fontos és hasznos lehet.

A kérdőíves vizsgálat rámutatott arra, mennyire eltérő véleményen vannak a sportoló és nem sportoló fiatalok a golfról. A kérdőívek alapján kiderül, a fiatalok felének véleménye szerint lenne igény a golfra az iskolákban. Majdnem 50 százalékuk szeretné, ha oktatási intézményekben, testnevelés órán oktatnák, vagy kreditpontot érne, és több, mint fele

gondolja úgy, hogy a testnevelők/edzők hajlandók lennének golfot tanulni, s azt majd az iskolákban oktatni.

Amennyiben több létesítmény lenne, és közelebb hozzájuk, szívesebben járnának golfozni a fiatalok, illetve az is befolyásolná választásukat, ha ingyen kapnák a szolgáltatásokat. Ezeket például internetes "kupon-oldalak" segítségével is elérhetőbbé lehetne tenni (kuponok különböző golf létesítmények és szolgáltatásaik használatára), vagy ne hagyjuk figyelmen kívül az ingyenes Nyílt Hétvégét sem (a Magyar Golf Szövetség szervezésében). Reklámokkal nem lehetne a többséget meggyőzni, mivel összesen 19 százalékuk választását befolyásolnák.

A motiváló, gátló tényezők és vélemények egy-egy sportágválasztáskor pedig eléggé eltérőek. Azt mutatják, hogy labilis tudással rendelkeznek a fiatalok a golf sportról, hiányos ismereteik kiegészítéséhez pedig szívesen használják a médiát, illetve a hallott véleményeket. (Baráth et al., 2011)

A dolgozat legfontosabb üzenetének tekintjük, hogy általában megoszlanak a sportról és golfról alkotott vélemények és tulajdonságok. Eredményeink részletesen bemutatják a magyar golf jövőbeli fejlesztésének lehetőségeit, irányait. Természetesen a jövőben jelentős figyelmet kell szentelni a különbözőségekre is, ami megnyilvánulhat egy golfturista, vagy egy hallgató igényeiben.

IRODALOMJEGYZÉK

- BARÁTH K., SZÉLES J., KÁLMÁN E. (2011): *A magyar golf stratégiai és operatív terveinek változása az olimpiára készülve*. Magyar Sporttudományi Szemle, Vol.12, No.46, pp. 22, ISSN 1586-5428
- BARÁTH K., (2011), *A magyar golf stratégiai és operatív terveinek változása az olimpiára készülve*, Budapest (kézirat)
- BERKES P., (2007), "Golf, mint releváns sportpiaci termék fogyasztói profilja", Nemzeti Sport: "Egy nem mindennapi kutatás" (2007. május 21. hétfő).
- BERKES P., (2007), "A golf sportág fogyasztói profilja", MarketingInfo, Tanulmányok. (<http://www.marketinginfo.hu/tanulmanyok/essay.php?id=698>)
- DAVIS J. A., (2008), *The Olympic Games Effect*, John Wiley and Sons Singapore Pte. Ltd., ISBN 978-1-118-17168-4, Solaris South Tower, Singapore
- GUTTMANN A., (2002), *The Olympics, a history of the modern games (second edition)*, Board of Trustees, ISBN 0-252-02725-6, IL, USA
- HOGAN B., WARREN WIND H., RAVELLI A., (2000), *A golfjáték alapjai - The modern fundamentals of golf*, J LX, ISBN 963-305-130 4, Budapest
- HUDSON S., HUDSON L., (2010), *Golf Tourism*, Goodfellow Publishers Limited, ISBN 978-1-906884-01-7, Woodeaton, Oxford
- MACPHERSON D., (2005), *Golf alapjai...*, Golf Services Kft., ISBN 963-219-522-1, Budapest
- MAGYAR GOLF SZÖVETSÉG, (2010) *Középtávú Sportágfejlesztési stratégia*, MGSZ, Budapest
- MAGYAR GOLF SZÖVETSÉG, (2007), *A golf szabályai 2008-2011 szabálykönyv*, pp.:26, R&A ISBN 978-963-06-6031-0, Budapest
- MALLON B., JERRIS R., (2011), *Historical Dictionary of Golf*, Scarecrow Press, Inc., ISBN 978-0-8108-7197-7, United Kingdom
- MAROSÁN GY., (2006), *A 21. század stratégia menedzsmentje*, Műszaki Könyvkiadó Kft., ISBN 963-16-6008-7, Budapest

MULLIN B. J., HARDY S., SUTTON W. A., (2007), *Sport Marketing (13th edition)*, Human Kinetics, ISBN 978-0-7360-6052-3, IL, USA
 NEWELL S., FOSTON P., ATHA A., (2000) *A golf nagykönyve*, pp.:11-12, Pécsi Direkt Kft, Alexandra kiadója, ISBN 963-367-748-3, Pécs
 SZLÁVY T., (2011), *"100 éves a Magyar Golf"*, Magyar Golf Szövetség, ISBN 978-963-06-6031-0, Budapest

SZERZŐK (AUTHORS)

Bujáki Péter BGF KVIK, Testnevelési Intézeti Tanszék
 bujaki.peter@kvifk.bgf.hu
 Baráth Kinga Semmelweis Egyetem, Testnevelési és Sporttudományi Kar
 kinga.barath@hotmail.com

Lakner Zoltán – Lőrincz Sándor

Ágazati kapcsolatok mérlegének vizsgálata input-output elemzéssel

Examination of the intersectorial balance using the input-output model

Összefoglalás

Egy gazdaság különböző szektorai kölcsönös összefüggésben vannak egymással. Az egyes ágazatok különböző mértékben használnak fel a többi (nem ritkán a saját) ágazat által előállított termékeket. Ugyanakkor figyelembe kell venni az egyes szektorok termékei iránt mutatkozó külső keresletet is (pl. lakosság, export). A termelés és a felhasználás egyensúlyán alapuló mérlegegyenlet megoldható a Leontief-inverz segítségével, amely tartalmazza a beépülések tovagyrúzó hatásait is. A mátrix elemzésével lehetőség nyílik az egyes szektorok kibocsátásában várható változások előrejelzésre, ha a külső keresletekben, vagy az árakban elmozdulás történik. A dolgozat második felében három kérdésre kerestünk választ: tíz különböző országban az egyes szektorok multiplikatív hatása, az élelmiszeripar, illetve a szálloda-és vendéglátóipar erősítő hatása, illetve az egyes szektorok exportjának import-tartalma.

Kulcsszavak: ökonometria, ágazati kapcsolatok mérlege, input-output elemzés, Leontief-inverz, előrejelzés

Summary

The purpose of this work is to overview the Leontief Input-Output Model in action. The description of the economy is given by the exchange table, which lists the value of the goods produced by each sector, how much of that output is used by each sector, and the demands of the open sector as well. Each (k, l) entry of the Leontief matrix gives the amount by which sector k has to change its production level to satisfy an increase of one unit in the final demand from sector l . The second part of the work contains the result of the calculations with respect of the multiplicative effect of diverse sectors in ten countries.

Key words: econometry, input-output table, Leontief matrix, forecast

Bevezető

A dolgozat célja az, hogy bemutassa röviden és érthetően az ágazati kapcsolatok input-output vizsgálatának közgazdasági-matematikai hátterét. Egy egyszerű példa bemutatásával, majd rendelkezésre álló hivatalos adatsorok feldolgozásával szeretnénk érdeklődést keltetni a téma iránt azokban, akik szeretnének ezzel a területtel komolyabban foglalkozni a jövőben.

A matematika, a statisztika és a gazdaságtan között teremt kapcsolatot az ökonometria, amely valamely közgazdasági elmélet valóság alapját igyekszik statisztikai adatok elemzése útján ellenőrizni, illetve új összefüggéseket feltárni.

Az egyik legfontosabb ökonometria elmélet W. W. Leontief nevéhez fűződik, aki ún. input-output elemzéssel vizsgálta a gazdaság különböző ágazatai között lévő kölcsönös összefüggést. Ez a modell a gazdasági körforgást számszerűsíti a